

هیأت و مدرسه؛ پیوند دو نهاد اجتماعی و فرهنگی

فرصت‌های مکمل مدرسه و هیأت برای گسترش فرهنگ و ادب

دکتر علی قربانی - حمید توانا | پژوهشگران هسته تعلیم و تربیت مرکز رشد دانشگاه امام صادق

پیوند میان نهاد قدیم هیأت و نهاد جدید مدرسه مدرن با تکیه بر ویژگی‌های پشتیبان این دو که بستر پیوند را ایجاد می‌کنند، مسیر تحول فرهنگی و ساخت آینده فرهنگی جامعه را فراهم می‌آورد. یادداشت پیش رو با توجه به سه مصداق از تلاقی مدرسه و هیأت سعی در گسترش ایده پیوند میان این دو نهاد اجتماعی دارد.

رسوم و آداب را حفظ کرده و جامعه را در مسیر به سمت اهدافش برقرار می‌دارد. وجه اشتراک مدرسه و هیأت در این است که هر دو با حفظ و انتقال و رشد فرهنگ و ادب جوامع سروکار دارند و هدف اساسی هر دو نهاد برای جامعه ما همین هدف واحد است؛ البته هر یک به سبک و سیاق خاص خودش که گاهی ممکن است تعارضی با دیگری داشته باشد و گاهی هم مکمل و پشتیبان یکدیگر باشند. مولفه‌های اصلی نهاد مدرسه مدرسه جدید، ساخته و پرداخته ما نیست و با آنچه در تاریخ به نام مدارس نظامیه یا مکتبخانه‌ها و مدارس علمیه می‌شناسیم تفاوت چشمگیری دارد. نهاد مدرسه ویژگی‌های خاص خودش را دارد که با وجود گستردگی در سراسر جهان، گویا این ویژگی‌ها در عموم این نظام‌های مدرسه‌ای و آموزش و پرورش‌های ملی تا حد زیادی

ما در جامعه‌ای زندگی می‌کنیم که مدرسه و هیأت دیرزمانی ست که در آن برپا بوده‌اند. انگار هر چه به عقب برمی‌گردیم بازهم مدرسه و هیأت همین شکلی بوده‌اند؛ مدارس با راهرو و کلاس درس و میز و نیمکت و معلمی که مقابل ۳۰، ۴۰ دانش‌آموز بر روی سکو می‌ایستد و از روی کتاب درس می‌دهد؛ یا مداحی که در صدر مجلس در میانه تاریکی، با صدایی بلند نوحه‌سرایی می‌کند و در دو سوی او صفی از مردمان سیاه‌پوش ایستاده‌اند و سینه و زنجیر می‌زنند... اما نه مدرسه از ابتدا به این صورت بوده و نه هیأت. هر دوی این‌ها بر اساس نیاز جامعه شکل گرفته و تحول یافته و به شکل و شمایل امروزی رسیده. جامعه برای حفظ آرمان‌های خود و بقا و رشد و کمالش، نهادهایی را شکل می‌دهد که در گذر تاریخ، فرهنگ و